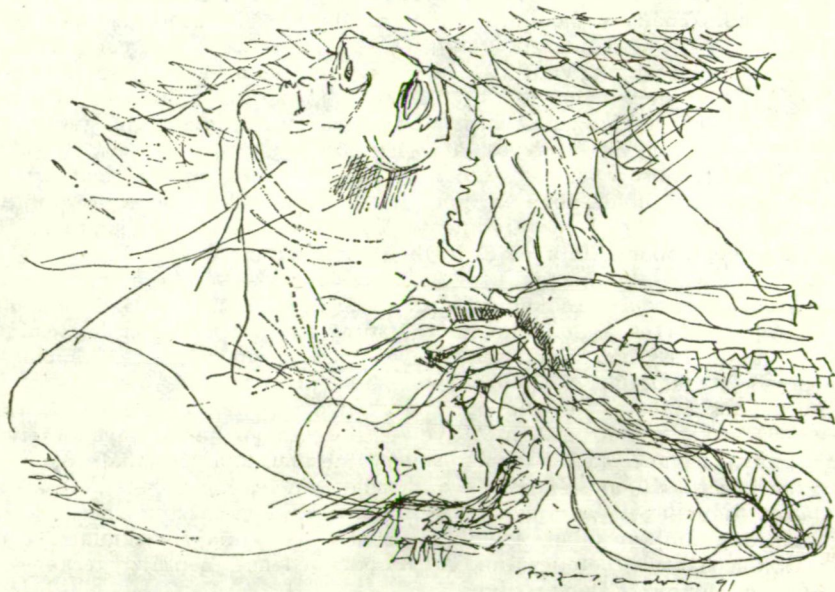

épületekként hatnak. Lehullt vakolat, megrepedt falak, omlások, föl- és beázások mutatkoznak rajtuk. De a tető még a legtöbb helyen hibátlan, a belső meszelést is elvégezték, a templomudvarok nem gyomosak. Az egyikén ápoltt veteményeskertet, a másikon friss sírhalmot látunk. Az amúgy is funkciótlaná vált erődítményeket a megfogyott népességnek igen nehéz fönntartania, erős hagyomány-szeretetük azonban legtöbb helyen máig vállalja ezt a földadatot.

A színes képeket nézegetve, elégikus hangulat lesz úrrá a szemlélőn. Egy nagyon karakteres kultúra elmúlásának egyik szakaszát örökítette meg a fényképezőgép lenszéje. Minden képnél föl lehet tenni a kérdést: mi lesz, ha az enyészet birtokba veszi ezeket a pompás műemlékeket. Többségük szakszerű restaurálásra szorulna, miáltal a művészettörténet bizonyára nagyszerű felismerésekhez jutna. Mi lesz az értékes berendezésekkel, az orgonákkal, harangokkal, oltárképekkel? Van, amit a kivándorló magával vihet; ezeket nem. Az észak-erdélyi Beszterce-vidék száz emlékeivel nem foglalkozik a könyv. Igaz, innen 1944 őszén a német lakosság elmenekült, csak néhány család maradt a helyén, de templomaik még állnak. Bár némelyik szörnyen elhagyott állapotban van, mintegy előre mutatja a déli száz templomerődök várható sorsát.

Szentpétery Tibor még a Ceauşescu-korszak éveiben, nem kevés nehézséget leküzdve és költségeket vállalva készítette az album fényképeit. Ezért kell elnéznünk, hogy — különösen — a belső felvételek technikailag nem mindig tökéletesek. Nem lehetett kellően megvilágítani a belső tereket, sem hosszadalmasan megvárni a legelőnyösebb külső fényviszonyokat. Azt, hogy a különleges építészeti emlékeknek nem minden értékes vagy jellegzetes részletét láthatjuk, igazán csak ezek bősége magyarázza. Szentpétery Tibor nem hivatásos fotóművész. Ennek ismeretében még jobb érzés tudni, hogy a nehéz időkben is akadt, aki műveltség-szeretéből ilyen áldozatos, értékmentő munkára vállalkozott.

KÓSA LÁSZLÓ

BUZÁS ANDRÁS GRAFIKÁJA